

(Raziskovalne) knjižnice za dobro družbe

Barbara Kavčič
Ministrstvo za kulturo RS
barbara.kavcici@gov.si

LIBER 2019, Dublin, 26.-28. junij

Letošnja konferenca LIBER se je odvijala v Dublinu v mednarodno znanem in zgodovinsko impresivnem Trinity College-u. Konferenca je potekala pod naslovom »Knjižnice za dobro družbe«. Socialni naboj in zavedanje, da so knjižnice prostor kjer se lahko zanetijo spremembe je bil prisoten skozi vse dni konference.

Tokratna konferenca se je začela s predkonferenčnimi delavnicami, ki so zanetile debate in spodbudile udeležence k komunikaciji in izpostavitvi (dobrih) praks ter deljenju izkušenj. Vsak dan je bil del časa namenjen plenarnim predavanjem na katerih so predavatelji vzbudili veliko zanimanja. Prvi dan je s svojim predavanjem navdušila domača dr. Linda Doyle, ki je odlično postavila knjižnice v kontekst. Kako je ključno, da so knjižnice tiste, ki podpirajo razvoj in izboljšave v družbi same. So buditeljice in izobražujejo ter podpirajo razvoj, kulturo in t.i. citizen science, ki ključno prispeva k aktivaciji družbe za skupno dobro.¹ Drugi dan je dr. Astrid Söderbergh Widding govorila o prehojeni poti Švedske pri implementaciji odprte znanosti.² Zadnje plenarno predavanje je pripadlo vodji Bodleinske knjižnice (Univerza v Oxfordu) Richardu

Ovendenu, ki je s politizacijo našega dela močno razburkal prisotne in nekaterim ponovno navdušil za družbeno kritično delo, ki zahteva aktivacijo in produktivno sodelovanje.³

Vseskozi je konferenco močno prevevala ideja o združevanju in povezovanju udeležencev. Poleg predkonferenčnih delavnic in plenarnih predavanj pa so konferenco sestavljali še plakatna sekcija in različne serije predavanj. Povzeti vsa predavanja je skoraj nemogoče, a nekaterih nikakor ne gre spregledati.

Knjižničarji načeloma dojemamo naše zbirke, kot nedotakljive; še posebej če govorimo o specialnih knjižnicah katerih je že zgodovinsko primarna naloga ohranjanje gradiva. Predavanje o tem, kako so knjižnico kirurgov Irske, ki se je zaradi različnih naključij znašla na robu propada,

Odprta znanost ni zgolj besedna zveza s katero mahamo takrat, ko nam ustreza, ampak stališče, ki močno vpliva na vse naše aktivnosti in ne dovoljuje polovičarstva.

bolj kompetentne pri pripravi gradiva za digitalizacijo, pravila so enotna in možnosti za napake manjše.⁵

Tretje predavanje je obravnavalo gradivo ki ga akademiki ustvarjajo dnevno. Običajno se z zapuščinami ukvarjamo po principu ad hoc. V tem predavanju pa je bil predstavljen način, da se z akademiki sodeluje že veliko prej. Na primeru je bilo prikazano kako lahko pridemo do dogovora že v času nastajanja gradiva in s tem omogočimo učinkovitejšo organizacijo zbirk, ki so v nastajanju.⁶

Med drugim je bilo precej govora tudi o nevtralnosti, pomembnosti zavedanja kako močno na naše vsakdanje življenje vplivajo algoritmi in dejstvu da odprta znanost ni zgolj besedna zveza s katero mahamo takrat, ko nam ustreza, ampak stališče, ki močno vpliva na vse naše aktivnosti in ne dovoljuje polovičarstva.

Organizatorji so močno spodbujali vse udeležence, da so sodelovali tudi pri družabnem programu. Organizirali so druženje t.i. »novincev«, ogled razstave »The book of Kells« in razstavo politične

karikature ter ogled različnih knjižnic po mestu. Ob vsem tem smo imeli priložnost poslušati tudi nagovor dr. Mary Robinson, prve irske predsednice in prve predavateljice prava podnebne pravičnosti ter eno od vodilnih avtorjev Pariške konvencije.

Poleg močno natrpanega programa, vzporednih predavanj, diskusij in plakatov pa ne gre pozabiti omeniti tudi iniciativ, ki so bile predstavljene (npr. Open science roadmap, Europe's Digital Humanities Landscape, ipd.).⁷

Video posnetke plenarnih predavanj si lahko ogledate na Youtubu kanalu Trinity library.⁸ Avdio zapisi vseh predavanj, članki in predstavitve so dostopne na platformi Zenodo.⁹ Odzive pa si lahko ogledate tudi na Twitterju (ključnik #LIBER2019).¹⁰

Konferenca LIBER je z različnimi predavanji, predstavitvami sponzorjev in navezovanjem stikov ena tistih konferenc, ki lahko ključno vpliva na spremembe v družbi in katere se je zelo smiselno udeleževati, še posebej, ker bo prihodnje leto v sosesčini, saj leta 2020 LIBER prihaja v Beograd!¹¹ ●

obnovili, restavriral zaklade in jo dvignili na nivo, ki ga še nikoli ni uživala – vse to s pomočjo lastne zbirke, je nekaj posebnega. Projekt informirane in načrtne odprodaje dela lastnega fonda je odličen primer, kako lahko z dobro zastavljenim in odgovornim ravnanjem omogočimo razvoj knjižnic v katerih delujemo.⁴

Naslednje predavanje, ki si zasluži izpostavitve je produkt dela dveh knjižnic. Publiko pritegnejo visoko tehnološke rešitve, ki pa so redkokdaj dosegljive. Kolega iz Angleške in Škotske narodne knjižnice sta oblikovala model ocene ogroženosti gradiva, ki služi, kot vodnik pri digitalizaciji gradiva. Vodnik je v obliki tabele in je enostaven za uporabo. Ker je enostaven za uporabo sta dosegla da ga uporabljajo vsi v obeh institucijah. To pa posledično pomeni, da se vsi, ki rokujejo s krhkim gradivom čutijo

¹<https://www.youtube.com/watch?v=FSFMMSdJ6Mk&feature=youtu.be>

²<https://www.youtube.com/watch?v=gw-9quabyeA>

³<https://www.youtube.com/watch?v=wHsISfDKWPI&feature=youtu.be>

⁴<https://zenodo.org/record/3260203#.Xes5gOhKgwF>

⁵<https://zenodo.org/record/3259719#.Xes5SW-hKgwF>

⁶<https://zenodo.org/record/3258198#.Xes5n-hKgwF>

⁷<https://libereurope.eu/resources/>

⁸<https://www.youtube.com/channel/UCFw-OrXPxSEUduFiaJ03oVg>

⁹<https://zenodo.org/communities/liber2019/?page=1&size=20>

¹⁰ Predstavitev z izbranimi povezavami je dostopna na http://www.zbds-zveza.si/kongres2019/data/29_Kavcic_Kongres_ZBDS_2019.pdf

¹¹<https://libereurope.eu/events/liber-2020-annual-conference/>